

عنوان مقاله:

تحلیل و مطالعه ای بر مجوز بهره برداری اجباری در کشف دارو در بحران کرونا از جنبه های فقهی و حقوقی

محل انتشار:

دومین کنگره بین المللی مدیریت، اقتصاد، علوم انسانی و توسعه کسب و کار (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 7

نویسنده:

اکرم داغ برزی - کارشناس ارشد حقوق خصوصی، دانشکده حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

در حالت کلی، حقوق انحصاری که از سوی قانونگذار به دارندگان حقوق مالکیت فکری اعطا می شود در جهت رشد و تعالی جامعه و ایجاد انگیزه در پدیدآورندگان است، اما زمانیکه که دارندگان حقوق مذکور از حقوق اعطایی خود سوء استفاده کنند، جامعه را از محصولات خود بهره مند نسازد یا عرضه اندکی داشته باشند، راهکاری قانونی پیش بینی شده که به "مجوز اجباری" شهرت دارد. درحقیقت مجوز اجباری، ابزاری برای ایجاد تعادل بین حقوق خصوصی دارندگان اموال فکری و حقوق عمومی مردم جامعه است. به عبارتی دیگر مجوز اجباری بهره برداری، مجوزی است که به واسطه آن دولت یا اشخاص ثالث، مجاز در استفاده از اموال فکری خواهد بود و در ازای آن اجرتی منصفانه که توسط مراجع صالح دولتی مشخص می شود را پرداخت خواهد کرد. به همین دلیل ضرورت دارد که مراجع صالح ملی در قوانین و مقررات جاری داخلی کشورها، پیش بینی شود. در همین راستا توجه به جهات لازم و اوصاف اعطای آن از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده و در کنوانسیون های بین المللی پیش بینی شده است. در یک مجوز بهره برداری اجباری در کشف دارو، دانش فنی تولید آن دارو منتقل می شود، حق استفاده از نام برند آن کمپانی داده می شود و داروی تولید شده برای استفاده از بازاریابی مشترک و تبلیغ مشترک به شرکتی با شناخت بیشتر بازار هدف داده می شود. در این مقاله به بررسی فقهی و حقوقی مجوز بهره برداری اجباری در کشف دارو بخصوص در بحران کرونا پرداخته می شود. علی رغم اینکه حق دسترسی به دارو در اسناد بین المللی حقوق بشری صریحا و به طور مستقل به عنوان حق بشری ذکر شده است، با توجه به میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می توان گفت که یکی از ابزارهای اصلی رسیدن به این هدف، تعمیم دسترسی به دارو می باشد. از این رو حق دسترسی به دارو به عنوان یکی از استحقاقات زیر مجموعه حق بر سلامت به شمار می رود و در قالب این حق قابل مطالبه و ادعا می باشد. در قوانین حقوق تجارت بین الملل در مواجهه با شیوع یک بیماری پاندمیک تهدید سلامت در جهان به نوعی بتواند از بروکراسی و تشریفات قانونی این حوزه بکاهد تا نظام تولید و توطیع دارو و تجهیزات پزشکی در بهترین و همچنین در اسرع زمان به دست مصرف کنندگان در سراسر دنیا برسد. البته این موضوع نفی و عدول از همه خط قرمزهای تجاری نیست بلکه حقوق تجارت بین الملل باید چابک سازی خاصی در این خصوص پیاده سازی کند.

کلمات کلیدی:

مجوز بهره برداری اجباری، کشف دارو، بحران کرونا.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1712542>

